



ÇOCUK GELİŞİM DÖNEMLERİ

İÇİNDEKİLER

- GELİŞİM NEDİR?
- GELİŞİMİ ETKİLEYEN
FAKTÖRLER NELERDİR?
- GELİŞİM DÖNEMLERİ
NELERDİR?





İnsan gelişimi döllemeden başlayıp yaşam boyu devam eder. Bu gelişim, dönemler halinde gerçekleşir. Her dönemin kendine özgü fiziksel, bilişsel, ahlaki vb. gelişimsel özellikleri vardır. Bu özelliklerin ortaya çıkma ve gelişme hızı kişiden kişiye değişebilir. Bir dönemde ortaya çıkan özellikler sadece o döneme ait değildir.



GELŞİMİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

- KALITIM
- ÇEVRE
- ZAMAN



KALITIM

01

Anne ve babadan bireye genetik yollarla geçen yetenek ve özelliklerin tümüne kalıtım denilmektedir. Kalıtım kişinin saç ya da göz rengi, boyu, zihinsel ve fiziksel yetenekleri, duygusal alanları ve fizyolojik yapısı gibi bir çok özelliği belirleyici temel faktördür.

02

Gelişimi etkileyen faktörler içinde yer alan kalıtım, organizmanın alt yapısını oluşturmaktadır. Bu bağlamda uzun boylu olan anne ve babadan, uzun boylu bir ocuk olması beklenir. Burada belirtilen boy da olabilir, zeka da olabilir, yetenek de olabilir.

03

Gelişim, kalıtım ve çevresel faktörlerin etkileşimiyle gerçekleşmektedir. Kalıtım yoluyla getirilen gizil glerin ortaya çıkabilmesi ve gelişebilmesi için uygun çevresel olanaklar sağlanmalıdır.

ÇEVRE

Gelişimi etkileyen faktörler içinde yer alan çevre, bireyin doğuştan getirdiği özelliklerin ortaya çıkmasına olanak sağlayan ya da sınırlandıran faktörleri içermektedir.

01

DOĞUM ÖNCESİ

Annenin aldığı ilaç, alkol, radyasyona maruz kalma, akraba evliliği gibi etkenler, gelişimi etkileyen faktörler içindeki doğum öncesi çevresel değişkenlerdir.

DOĞUM SIRASI

Çocuğun oksijensiz kalması ya da doğum anında kordonun dolanması gibi çevresel değişkenlerdir.

02

DOĞUM SONRASI

Ailenin ekonomik durumu, sosyal durumu, çocuklarına davranış tarzları, ailenin dağılması, çocuğun geçirdiği hastalıklar, çocukların doğuş sırası gibi binlerce değişkenden oluşan doğum sonrası çevre, gelişimi etkileyen faktörler içinde yer alır.

03

ZAMAN

01

KRİTİK DÖNEM

Belirli bir kazanımın sağlanabilmesi için çevre etkisinin en yoğun olduğu zaman dilimine kritik dönem denilmektedir. Birey bazı gelişim dönemlerinde belirli kazanımlar için yüksek duyarlığa sahiptir. Bu dönemlerde uygun çevre koşulları sağlanırsa kazanım daha çabuk yönde gerçekleşir.

02

Kritik dönemler doğum öncesi dönemden itibaren başlamaktadır. Gebeliğin ilk 3 ayı kritik dönemdir.

- YENİ DOĞAN VE BEBEKLİK DÖNEMİ (0-2 YAŞ)
- İLK ÇOCUKLUK DÖNEMİ (2-6 YAŞ)
- SON ÇOCUKLUK DÖNEMİ (6-12 YAŞ)
- ERGENLİK DÖNEMİ (12-22 YAŞ)
- YETİŞKİNLİK DÖNEMİ (22-65 YAŞ)
- YAŞLILIK DÖNEMİ (65 YAŞ ÜSTÜ)





Yeni Do ğ an ve Bebeklik d ö n emi (0-2 ya ŝ)

Bebeklik d ö n emi ç o c u ğ un en hızlı b ü y ü y ü p g e l i ŝ t i ğ i d ö n e m d i r .

Uyarıcı zenginli ğ i , beslenme , sa ğ l ı k gibi faktörler bili ŝ sel gelişimi etkiler .

Bebekler fiziksel ve bili ŝ sel olarak gelişirken aynı zamanda sosyal olarak da gelişir . Yürümeyi öğrenme , konuşmayı öğrenme , bedenini di ğ er nesnelere ayırt etme , ilk sosyal gelişim , nefes almayı öğrenme , katı yiyecekleri yiyebilme , bağlanma davranışı geliştirme , belli zamanlarda uyumayı ve uyanık kalmayı öğrenme vb .

İLK Ço c u k l u k D ö n e m i (2-6 y a ş)

Oyun çağı olarak bilinir. İnsan yaşamının en temel becerileri kazanılır. Bedenini kullanmayı öğrenir. Bu dönemde çocuk egosantrik davranır. Sosyalleşmeye başlar. bir önceki dönem cinsiyetini fark eder bu dönem ise cinsiyetine uygun davranır. Sorular sorar. vicdan ve ahlaki gelişim bu dönemde başlar.



İlk Çocukluk Dönemi (2-6 yaş)

El-göz koordinasyonunun sağlanması, ince ve kaba motor becerilerini kazanmaya başlama, tuvalet alışkanlığı edinme, oyun becerilerinin gelişmesi, öz bakım becerisi kazanma, okumaya hazır hale gelme, anne -babadan bedensel bağımsızlaşmanın başlaması, konuşmanın tamamen anlaşılır hale gelmesi vb.



Son çocukluk dönemi (6- 12 yaş)

Çocuklar üç özgül alanda gelişim gösteririler; Bilişsel, sosyal ve fiziksel.

- Büyük ve küçük kaslarını kullanmayı öğrenirler.
- Çeşitli oyunlar ve devinsel aktivitelerde beceri kazanırlar.
- Kurallara uyarak yaşamayı öğrenirler.
- Sosyal gelişimine bağlı olarak yaşıtlarıyla iyi geçinmeyi öğrenme, kişiler arası ilişkilerin zenginleşmesi



So n o cukluk d  nemi (6- 12 ya Ő)



- Anne baba dıŐındaki baŐka yetiŐkinlerle iliŐki kurabilme
- bedenini kendine özgü nitelikleriyle tanıma ve kabul etme
- kendi cinsi ile zdeŐleŐebilme, kendi cinsine uygun rolleri benimseme
- yaŐamında kendisi için önemli olan yetiŐkinleri büyük ölçüde model olarak toplumsal ve mesleki roller geliştirme
- İlköğretimde hedeflenen okuma yazma ve aritmetik alanında temel beceriler kazanma

So n o cukluk d  nemi (6- 12 ya Ő)



- Zaman kavramını öğrenme ve somuttan soyuta usamlama gücünü kazanma
- kendi kararlarını alma ve davranışlarının sorumluluğunu üstlenme, kişisel bağımsızlığını kazanmaya başlama
- vicdan ve deęerler sistemini geliştirme

ERGENLİK DÖNEMİ (12- 18 YAŞ)

Ergenlik dönemi, biyolojik, zihinsel, psikolojik ve sosyal açıdan bir gelişme ve olgunlaşmanın yer aldığı çocukluktan yetişkinliğe geçiş dönemidir



ERGENLİK DÖNEMİ (12- 18 YAŞ)

Ergenlik, biyolojik değişimle başlar; bedensel, zihinsel ve sosyal gelişme ile son bulur. Bu büyüme hormonlarının çalışmasını, cinsiyet bezlerini, ve bilişsel kavrama yetisini geliştirir. Bedensel değişim denildiğinde boy, ağırlık, iskelet ve kas sistemi, iç salgı sistemindeki değişim ve gelişim akla gelmektedir.



ERGENLİĞİN KENDİ İÇİNDE DÖNEMLERİ VARDIR

Erken ergenlik (10 -14 yaş)

-Nasıl görünüyorum?

Orta ergenlik (15 -18 yaş)

-Ben kimim?

Geç ergenlik (18 yaş üstü)

-Ne olacağım?



Erken Ergenlik

- ✓ Erken ergenlik 10-14 yaş arasını kapsar, duygu ve davranışlarında, yorum ve ifade biçimlerinde aşırılık
- ✓ Bu dönemin en önemli özelliği, bedensel değişimlere uyum sağlamaya çalışmaktır
Duygusal dalgalanmalar olur
- ✓ Bedensel değişimler bazen o kadar hızlı olur ki, bedeninin içinde kendini yabancı gibi hissedebilirsin.
- ✓ Özelyaşama sahip olma isteği (günlük tutma, oda kapısını kilitleme), görünüşün ile ilgili kararsızlık
- ✓ Otoriteyi sorgulama, test etme, uyku ve yemek düzeninde değişim

Erken Ergenlik

- ✓ İlkokuldan ortaokula geçişin getireceği değişiklikler stres kaynağı olabilir
- ✓ Somuttan soyut düşünceye geçiş başlar
- ✓ Hızlı büyüme ve cinsel gelişmeye aynı hızla psikososyal gelişimin ayak uydur(ma)ma
- ✓ Bilişsellik artar Hayal dünyası genişler, gerçekliği sorgulanabilir idealler
- ✓ Cinsellik konusunda ilgileri artar Aynı cinsle arkadaşlık etme eğilimi

Orta Ergenlik

- ✓ Büyümenin çok hızlandığı yaşlardır ve 15 – 18 yaş arasındaki dönemi kapsar.
- ✓ Soyut düşünebilme; yakın arkadaşlarla duygu, düşünce paylaşımını artırır
- ✓ Kendini tanımaya ve tanımlamaya çalışırsın. Her şeye gücünün yettiğine inandığın için gereksiz risk alabilirsin
- ✓ Arkadaşdeğer yargıları ile uyum içinde olursun
- ✓ Akran baskısı ve ailevi tartışmalar artar, otorite ile çatışmada artış olur

Geç Ergenlik

- ✓ Geç ergenlik dönemi ergenliğin son dönemidir. 18 yaş üzeri yaşa kapsar.
- ✓ Ergenliğin başından beri yaşanan duyguların, geliştirilen becerilerin, kurulan sosyal ilişkilerin birleştirildiği ve sonucunda kimlik duygusunun geliştiği dönemdir.
- ✓ Uzlaşma kabiliyetlerin artar ve sınırlamalara uyum gösterilir
- ✓ Amaçlarına ulaşma ve ekonomik olarak bağımsızlık sürecine geçiş dönemidir. Pratik ve gerçekçi iş hedefleri konur
- ✓ fikir almaya açık hale gelinir, tek başına karar verebilme yeteneği kazanılır

Geç Ergenlik



Büyümeye cinsel gelişmenin tamamlanması ile endişeler sona erer



Sosyal ilişkiler arkadaş grubundan kişisel ilişkilere yönelir



Duygular, beceriler, özdeşimler harmanlanarak kimlik duygusu oluşur



Budönemde ailenin düşünce ve değerlerini tekrar kabul edilir

ERGENLİK DÖNEMİ (12- 18 YAŞ)

Ergenlik döneminde kız çocukları;

Boy uzar, kilo artar, göğüsler belirginleşir, ağırlıklı olarak kasık bölgesinde ve koltuk altında olmak üzere bedenin diğer bölgelerinde kıllanma olur. Kas ve daha çok yağ dokusu gelişimi ile, beden hatları yeni biçimini kazanır. Saç ve derilerinde yağlanma artabilir.

Bunun sonucu olarak sivilceler ve siyah noktalar oluşabilir. Kızlarda bu döneme özgü görülen en önemli değişiklik, üreme organlarında gelişme ve adet görmenin başlamasıdır.



ERGENLİK DÖNEMİ (12- 18 YAŞ)

Ergenlik döneminde oğlan çocukları;

Boy uzar, kilo artar, kas gücü gelişir.

Ses önce çatallanır, sonra kalınlaşır, sakal ve bıyıklar çıkmaya başlar.

Kasık, koltuk altı ve göğüs bölgelerinde yoğun şekilde kıllanma olur. Üreme organları gelişir, sperm üretimi başlar. Erkeklerin de saç ve derilerinde yağlanma artabilir, sivilce ve siyah noktalar oluşabilir.



UNUTMA!

- Her bir ergenin gelişimi kendine özgüdür
 - Gelişim devamlıdır ve tek bir yol izlenmez
- Fiziksel, psikososyal ve cinsel gelişim farklı hızlarda oluşur



Yetişkinlik Dönemi(22-65 yaş)

- 22-65 yaş arasını kapsar.
- Yetiřkin sayılabılmenin en önemli ölçütü bağımsız olarak yaşamını yönetme sorumluluğunu alabilmektir.
- Evlilik, yükseköğretim, askerlik, bir iş sahibi olma aile ve toplumla yeni ilişkiler kurma.

Yeti Őkinlik Dönemi

- ✓ Yeti Őkinliđe geçi Ő aynı zamanda aileden ayrılma dönemidir.
- ✓ Yeti Őkinlik ki Őinin fiziksel, bili Ősel ve ahlaki geli Őimini büyük ölçüde tamamladığı, her acıdan olgunla Őtıđı bir dönemdir.
- ✓ Bu dönemde zeka en ust seviyededir. Soyut düşünme ve mantıksal i Őlemler ön plandadır. İnancını ve hayat felsefesini belirleyen yeti Őkin birey, toplumsal sorumlulukların ve ahlaki değerlerin farkındadır.
- ✓ İlk yeti Őkinlik döneminde güc, hız, üretkenlik gibi özellikler ön plana çıkarken kırklı yaşlardan sonra bilgelik, erdemlilik, merhamet, sevgi gibi özellikler ön plana çıkar.
- ✓ Topluma en ust seviyede katkıda bulunan dönem yeti Őkinlik dönemidir.

Yaşlılık Dönemi (65 yaş üstü)



- Yaşlanma yalnızca biyolojik olgunlukla ilgili bir şey değil psikolojik, sosyal ve kişisel yonden değişimleri de içine alan bir süreçtir.
- Yaşlılıkta ortaya çıkan sağlık sorunları, görme işitme kayıpları, fiziksel güçsüzlük, geleceğe yönelik beklentilerin azalması, yalnızlık duygusu yaşamı olumsuz etkiler.

TŞEKKÜR EDERİM

PSİKOLOJİK DANIŞMAN/REHBER
ÖĞRETMENİ NAGİHAN YAVUZ

le

